

Sygn. akt: I C 820/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kościerzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Lemańczyk-Lis
Protokolant:	Jowita Laska Trawicka

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2017 r. w Kościerzynie na rozprawie

sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko (...) SA w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki B. K. kwotę 8.000zł (osiem tysięcy złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2015r. do dnia zapłaty.

II zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3201,25zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

III. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kościerzynie kwotę 150zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSR Magdalena Lemańczyk-Lis

Sygn. akt I C 820/15

UZASADNIENIE

Powódka B. K. pozwem z dnia 29 września 2015 r. wystąpiła żądaniem zapłaty przez stronę pozwaną (...) SA w W. kwoty 8.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego i 17 złotych tytułem kosztu opłaty skarbowej za udzielone pełnomocnictwo procesowe.

Uzasadniając żądanie pozwu powódka wskazała, że w dniu 13 października 2014 r. idąc chodnikiem wzdłuż ulicy (...) w K. potknęła się o nieoznakowany i niezabezpieczony „garb chodnikowy” znajdujący się na wysokości Galerii (...).

W następstwie upadku powódka doznała obrażeń ciała i zgłosiła się do Szpitala (...) w K., gdzie przeprowadzono niezbędne badania i konsultacje specjalistyczne oraz zlecono dalszy tryb leczenia powypadkowego. W następstwie upadu u powódki zdiagnozowano złamanie palca II ręki prawej, ranę szarpaną III palca ręki prawej, stłuczenie palca IV ręki prawej. Po wypisie ze szpitala (...) kontynuowała leczenie zgodnie z zaleceniami lekarskimi. Leczyła się w poradni ortopedycznej. W związku z utrzymującymi się dolegliwościami bólowymi i ograniczeniem ruchomości powódka

została poddana rehabilitacji, która miała na celu przywrócenie powódce takiej sprawności jak przed wypadkiem. Powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia 15 grudnia 2014 roku.

Przez pierwsze tygodnie po wypadku B. K. była ograniczona w codziennym funkcjonowaniu, po wypisie ze szpitala odczuwała bardzo silne dolegliwości bólowe w okolicy złamania kończyny, które odczuwa do dnia dzisiejszego. Do dnia dzisiejszego również nie powróciła do sprawności fizycznej jak przed zdarzeniem.

(pozew k. 3-10)

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) SA w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zwrot kosztów postępowania. W uzasadnieniu przyznała, iż w okresie objętym żądaniem łączyła ją ze (...) sp z o.o. (zarządcą nieruchomości) umowa ubezpieczenia OC. Zdaniem pozwanego w sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, by (...) sp z o.o. był odpowiedzialna za szkodę na osobie powódki albowiem w trakcie postępowania likwidacyjnego ustalono, iż wskazania powódki co do miejsca zdarzenia nie pokrywają się z oświadczeniami świadka zdarzenia. Rozbieżności podważają wiarygodność wyjaśnień powódki oraz świadka złożonych na etapie postępowania likwidacyjnego.

W ocenie strony pozwanej powódka nie wykazała zasadności swoich roszczeń.

(odpowiedź na pozew k. 55-56v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 października 2014 roku powódka miała dzień wolny i wyszła z domu na spacer. Szła ul. (...) w K., następnie ul. (...) później ul. (...) i ul. (...), z której skręciła na ul. (...). Idąc prosto ul. (...) przy Galerii (...) przewróciła się na prawą rękę. Potknęła się o płytkę chodnikową, która była nierówna. Chodnik nie był równy, był wypukły.

Powódka poruszała się w obuwiu sportowym. Po upadku powódka nie wstawała. Miała uszkodzoną prawą dłoń, wygięte palce i popękaną całą skórę od wewnątrz, rana krwawiła. Świadkiem zdarzenia była I. G., która pomogła się podnieść powódce i zawiozła ją do Szpitala (...) w K..

W szpitalu powódce zrobiono zdjęcie i zszyto palce.

Powódka otrzymała skierowanie na rehabilitację, odbyła jeden cykl, była to jonizacja, pole magnetyczne, wirówki, krioterapia. Była również w sanatorium, gdzie przeszła szereg zabiegów. Powódka jest osobą praworęczną.

W związku z wypadkiem powódka była na zwolnieniu lekarskim w okresie od 14 października 2014 r. do 15 grudnia 2014 roku. Następnie wróciła do pracy, jednakże nie przedłużono jej umowy i straciła pracę. Powódka po wypadku nie odzyskała sprawności ręki, nie może zacisnąć dłoni, przeszkadza jej to w codziennych obowiązkach, takich jak odkręcenie słoika, krojenie wędlin, czy sera. W okresie rekonwalescencji nie mogła sama zawiązać butów, problemem było wykonywanie czynności higienicznych czy ubieranie się. Potrzebowała pomocy męża i siostry. Stan dłoni od momentu zdjęcia usztywnienia do dnia dzisiejszego nie uległ zmianie. Powódka brała tabletki przeciwbólowe do 2 miesięcy od wypadku z uwagi na odczuwany ból i związane z tym trudności z zasypianiem. Nie mogła nic zrobić sama potrzebowała pomocy siostry. Powódka nie czuła się komfortowo, przed zdarzeniem sama dbała o dom, przygotowywała jedzenie – robiła to sama.

(dowód: - dokumentacja fotograficzna k. 15-19, k. 47

- mapka k. 20,

- dokumentacja medyczne k. 25-33

- zaświadczenia lekarskie k. 34-38

- zeznania powódki B. K. w charakterze strony k. 105, w zw. z . 154-155

- zeznania świadka J. K. k. 104,

- zeznania świadka I. G. k. 104v

- akta szkody).

W opinii lekarskiej biegły ortopeda – traumatolog W. Ż. stwierdził, że powódka, w wyniku upadku doznała rany tłuczonej palca III oraz krwiaka śródstawowego stawu międzypaliczkowego bliższego, jego organizacji i przykurcz stawu. stłuczenia palca IV. Powódce założono szynę, skierowano na konsultację ortopedyczną. Usztywnienie nosiła przez 4 tygodnie. W związku z powyższym stanem procentowy, trwały uszczerbek na zdrowiu powódki biegły ustalił na 2%. Przykurcz palca oraz niemożność wykonywania niektórych czynności prawą ręką są konsekwencją doznanego urazu.

Równocześnie biegły stwierdził, na podstawie dokumentacji lekarskiej i badania powódki, że należy wykluczyć u powódki złamanie nasady dalszej paliczka podstawowego palca II-go, z uwagi na okres unieruchomienia ręki. Biegły ocenił cierpienia powódki jako średniozaawansowane z ograniczeniem funkcji prawej ręki przez okres 2 tygodni. Wskazał również że zasadne było podjęcie długoterminowego leczenia fizjoterapeutycznego.

Powódka choruje na chorobę L. – C., która nie jest związana z wypadkiem. Pomimo tego schorzenia była aktywna i samodzielna, dbała o męża, siebie i dom, nie potrzebowała pomocy osób trzecich. Schorzenia wcześniej istniejące nie miały wpływu na skutki zaistniałego zdarzenia.

(dowód: - dokumentacja medyczne k. 25-33

- opinia biegłego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii

W. Ż. k. 115-120 w zw.z k. 173-175).

Pismem z dnia 14 listopada 2014 roku powódka zgłosiła szkodę Urzędowi Miasta w K., skąd uzyskała informację, iż właścicielem działki na której miało miejsce przedmiotowe zdarzenie jest (...) sp z o.o. w G.. Następnie pismem z dnia 4 grudnia 2014 roku powódka zwróciła się do właściciela nieruchomości, który poinformował ją w piśmie z dnia 23 grudnia 2014 roku, że posiada polisę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w firmie (...) SA w W..

W dniu 12 stycznia 2015 roku powódka zgłosiła szkodę u ubezpieczyciela. Pismem z dnia 30 marca 2015 roku (...) SA w W. odmówiło uznania roszczeń odszkodowawczych zgłoszonych w związku z wypadkiem zaistniałym w dniu 13 października 2014 roku.

Pismem z dnia 28.08.2015r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia. Wyznaczony termin upłynął 11.09.2015r.

(dowód: okoliczności bezsporne, ponadto

- zgłoszenie szkody z dnia 14.11.2014 r. k. 38

- informacja UM w K. k. 39,

- zgłoszenie szkody (...) sp z o.o. k. 40,

- pismo z dnia 23.12.2014 r. k. 41,

- zgłoszenie szkody z dnia 12 stycznia 2015 r. k.42

- zgłoszenie szkody k. 43-44
- odmowa uznania szkody k. 45,
- przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 46
- akta szkody nr 0000216815 k. 49,98)

Chodnik, na którym doszło do wypadku jest własnością (...) sp z o.o. w G., który w dacie zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

(dowód: okoliczność bezsporna, ponadto polisa k. 69-88).

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd nie przeprowadzał postępowania dowodowego z urzędu, albowiem strony były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników procesowych. Dlatego też Sąd oparł się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym w postaci dokumentów prywatnych złożonych przez strony. Sąd nie znalazł z urzędu podstaw do ich podważania i uznał je za wiarygodne, nie były one też kwestionowane przez strony.

Sąd uznał za wiarygodną dokumentację lekarską złożoną przez powódkę do niniejszej sprawy oraz zwolnienia lekarskie.

Ustalając okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia zawisłej sprawy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii, a także dowód z przesłuchania świadków I. G. J. K. oraz dowód z przesłuchania w charakterze strony B. K..

Sąd dał wiarę opinii sporządzonej przez biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii dr n. med. W. Ż.. Biegły opisał rodzaje obrażeń doznanych przez powódkę i stan jej zdrowia, wypowiedział się także na okoliczność odniesionego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu oraz tego, czy stan zdrowia powódki ulegnie poprawie lub pogorszeniu w przyszłości

Ostatecznie trwały uszczerbek na zdrowiu powódki został ustalony na 2% w związku ze zorganizowanym krwiakiem śródstawowym oraz przykurczem stawu PIP palca III.

Biegły ocenił również, iż powódka doznała cierpienia fizycznych średniozaawansowanych, związanych z ograniczeniem funkcji ręki prawej przez okres 2 tygodni.

Opinię tę Sąd ocenił jako fachową i wyczerpującą, a przedstawione przez biegłego wnioski w sposób poprawny logicznie wyprowadzone z poczynionych ustaleń.

W świetle sporządzonej opinii, mając na uwadze zgodność opinii z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego w zakresie wiadomości specjalnych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich wniosków, Sąd uznał, iż ostatecznie i kategorycznie ustalono obrażenia fizyczne, jakie odniosła powódka i ich zakres oraz doznany przez nią stopień uszczerbku na zdrowiu. Wnioski zawarte w opinii i jej uzupełnieniu nie budzą zastrzeżeń Sądu.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka I. G..

Z zeznań tych jednoznacznie wynika, że do wypadku doszło na chodniku przy Galerii (...) na ul. (...) w K.. Świadek opisała wygląd chodnika i wzniesienie a także jak wyglądała dłoń powódki po upadku.

Sąd również dał wiarę zeznaniom świadka J. K. męża powódki, który opisał przebieg leczenia powódki, jej zmagania z bólem, proces rehabilitacji oraz brak powrotu do pełnej sprawności ruchowej. Wskazywał również na konieczność opieki nad powódką i zmiany, jakie zaszły w jej dotychczasowej aktywności. Ich zeznania wzajemnie uzupełniały się i korelowały z zeznaniami powódki B. K., która szczegółowo opisała okoliczności wypadku z dnia 13.10.2014 r.

i jego następstwa, doznane obrażenia ręki, konieczność poddania się rehabilitacji, a także swoją sytuację rodzinną, życiową i konieczność korzystania z opieki i pomocy osób trzecich w codziennych czynnościach życia codziennego. W ocenie Sądu, złożone przez powódkę zeznania były spójne i przekonujące, nie budziły wątpliwości Sądu. Obrazują sytuację powódki, w jakiej znalazła się na skutek zdarzenia z dnia 13.10.2014 r. i odczuwane przez nią dolegliwości bólowe, cierpienia psychiczne, potęgowane brakiem możliwości samodzielnego wykonywania codziennych czynności życiowych.

Ustalenie przez Sąd miejsca wypadku pozwala na ustalenie odpowiedzialności co do zasady strony pozwanej. Bezsprzecznie chodnik na ul. (...) w K. objęty był obowiązkiem utrzymania we właściwym stanie przez (...) sp z o.o., która posiadała wykupioną polisę od odpowiedzialności cywilnej w dacie wypadku u strony pozwanej. Obowiązek ten wynika z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w ramach polisy.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny stwierdzić należy, iż kwestia sporna między stroną powodową i pozwaną sprowadza się do odmiennej oceny, czy do wypadku doszło z winy ubezpieczonego (...) sp. z o.o. i odniesione przez powódkę w następstwie wypadku w dniu 13 października 2014 r. obrażenia spowodowały u niej uszczerbek na zdrowiu uzasadniający roszczenie o zadośćuczynienie w dochodzonej pozwem wysokości a w konsekwencji czy jest ona uprawniona do żądania spełnienia świadczenia przez pozwanego ubezpieczyciela.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady oraz co do wysokości.

Na wstępie należało ocenić, czy ubezpieczający (...) sp z o.o. (ubezpieczony), ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku, jakiemu uległa powódka. Niewątpliwie teren, na jakim doszło do wypadku należy do ubezpieczonego, który jako właściciel terenu jest odpowiedzialny za utrzymywanie w należyтым stanie technicznym stanu nawierzchni chodnika znajdującego się na ulicy (...) w K.. Zgodnie z art. 415kc – kto z winy swej wyrządza drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia.

Wyrządzenie szkody takim zachowaniem stanowi wedle tego przepisu samodzielne źródło zobowiązania do naprawienia tejże szkody. W świetle jednak wskazanego przepisu odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego zachodzi tylko wówczas, gdy spełnione są cztery przesłanki, a mianowicie wystąpi fakt, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy, fakt ten spowoduje szkodę, między tym faktem, a szkodą istnieje związek przyczynowy oraz sprawca szkody ponosi winę za jej wystąpienie. W aspekcie niniejszej sprawy należy zauważyć, że na chodniku na ulicy (...) w K. w dniu 13 października 2014 roku występowało wzniesienie – „garb” (nierówność), które nie było w żaden sposób zabezpieczone, co jest uwidocznione na dokumentacji fotograficznej oraz na co wskazała świadek I. G..

Stan chodnika i brak jego zabezpieczenia były zawiniony przez ubezpieczonego, albowiem powinien on tak zorganizować swoją działalność, żeby wszystkie tego typu uszkodzenia usuwać i nie stwarzać niebezpieczeństwa dla osób korzystających z tego chodnika. Wskazane zaniechania ubezpieczonego pozostają jednocześnie w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem powódki, albowiem gdyby nie było wybrzuszenia w chodniku, to powódka nie potknęłaby się o nie i nie upadłaby, a w konsekwencji nie doznałaby obrażeń ciała.

W ocenie Sądu to rzeczą pozwanego było wykazanie, że działanie bądź brak działania ubezpieczonego co do stanu technicznego chodnika, nie pozostawało w związku przyczynowo – skutkowym z wypadkiem powódki w dacie zdarzenia, tj. 13 października 2014 roku, kiedy B. K. potknęła się o wybrzuszenie na chodniku i upadła na ulicy (...).

Powyższy stan chodnika potwierdza zgromadzony na tę okoliczność materiał dowodowy w postaci zeznań bezstronnego, obcego dla powódki. świadka I. G., która w spornym okresie poruszała się również chodnikiem przy Galerii (...). Również z zeznań samej powódki wynika, że idąc chodnikiem nie spodziewała się tego, co zastała – wzniesienia chodnika.

Brak zabezpieczenia chodnika zdaniem Sądu, wskazuje na zaniedbania po stronie właściciela nieruchomości w zakresie właściwego utrzymania, nie zagrażającego swobodnemu przemieszczaniu się, a w konsekwencji także zdrowiu przechodni. Zaniechania te przybierają postać winy nieumyślnej, w postaci lekkomyślności – sprawca pomimo iż powinien liczyć się z poniesieniem konsekwencji braku działania, bezpodstawnie przypuszcza, że odpowiedzialności uniknie, że nie dojdzie do żadnego krytycznego zdarzenia. Pozwany nie wykazał żadnych przesłanek ekskulpacyjnych, skutkujących zwolnieniem go z odpowiedzialności.

Poniesienie przez powódkę szkody w następstwie upadku na chodniku w ocenie Sądu - pozostaje zatem w związku przyczynowym z zaniechaniem działania ze strony ubezpieczonego.

Stąd jego odpowiedzialność kształtuje się na podstawie przepisu art. 415 kc w myśl którego, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Na podstawie wskazanego przepisu, za szkodę odpowiada więc osoba, której zawinione zachowanie czy zaniechanie jest źródłem powstania tej szkody, które to zachowanie stanowi czyn niedozwolony, niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. W zawieszłej sprawie podstawą odpowiedzialności właściciela nieruchomości jest zaniedbanie z jego strony odnoszące się do utrzymania prawidłowego stanu technicznego chodnika.

Skoro, zatem właścicielowi nieruchomości można przypisać odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 13 października 2014 roku, to tym samym zachodzą podstawy odpowiedzialności pozwanego jako ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Skoro zatem zarzut braku winy po stronie ubezpieczonego, został podniesiony przez pozwanego, to właśnie on winien był także zarzut poprzeć stosownym materiałem dowodowym, gdy tymczasem temu obowiązkowi nie sprostał.

Zgodnie z treścią art. 822 §1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający lub ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 §4 kc).

Powyższa regulacja wskazuje, iż wyrządzenie szkody skutkuje powstaniem więzi materialnoprawnej między poszkodowanym a ubezpieczycielem. Powstanie szkody powoduje zarówno po stronie ubezpieczyciela jak i ubezpieczającego odpowiedzialność o charakterze akcesoryjnym, gdzie ubezpieczyciel i ubezpieczający nie odpowiadają wprawdzie solidarnie, ale zapłata przez jednego z nich zwalnia pozostałego. Stąd jest to tzw. odpowiedzialność in solidum, która istnieje od chwili ustalenia obowiązku naprawienia szkody osobie poszkodowanej. Zakres odpowiedzialności ubezpieczającego jest zatem tożsamy z zakresem odpowiedzialności ubezpieczonego.

Powyższe okoliczności przesądzają w ocenie Sądu o odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciela na podstawie art. 822 k.c. w granicach zwartej umowy ubezpieczenia. Sama okoliczność objęcia przez pozwanego ochroną ubezpieczeniową (...) sp z o.o. z tytułu odpowiedzialności cywilnej, nie była w niniejszej sprawie sporna.

Przesądzenie przez Sąd odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku z dnia 13 października 2014 r. pozwala na ustalenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia przysługującego powódce w związku z wypadkiem z dnia 13 października 2014 r.

W niniejszej sprawie powódka domaga się od strony pozwanej, zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 8.000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 12 września 2015 r. do dnia zapłaty.

Zgodnie z treścią cytowanego już art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy

rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (orzeczenie SN z 28.04.1975 r., sygn. akt III CRN 26/75). Dlatego też rozstrzygając o zgłoszonych roszczeniach Sąd oparł się wyłącznie na omówionych powyżej dowodach.

W odniesieniu do roszczenia zadośćuczynienia, dla oceny tego roszczenia, istotne jest ustalenie przesłanek wyznaczających rozmiar krzywdy, a co za tym idzie, wysokość należnego powódce zadośćuczynienia.

Przy ocenie rozmiaru przyznanego zadośćuczynienia Sąd rozważał wskazówki zawarte w bogatym w tym zakresie orzecznictwie Sądu Najwyższego. W art. 445 § 1 k.c. dotyczącym zadośćuczynienia pieniężnego, ustawodawca posługuje się pojęciem niedookreślonym „suma odpowiednia”. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz poglądami doktryny, zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Jednocześnie kwota przyznana poszkodowanemu z tego tytułu nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być odpowiednia w tym znaczeniu, że powinna odnosić się także do obiektywnych kryteriów, jak aktualny poziom życia społeczeństwa. Poszkodowany powinien otrzymać od osoby odpowiedzialnej za szkodę sumę pieniężną o tyle w konkretnych okolicznościach odpowiednią, ażeby mógł za jej pomocą złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 r. sygn. akt III CZP 37/73 OSNC 1974/9/145). Zadośćuczynienie powinno uwzględniać doznaną krzywdę poszkodowanego, na którą składają się cierpienie fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienie psychiczne polegające na ujemnych uczuciach przeżywanych bądź w związku z urazami fizycznymi, bądź w związku z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia zwłaszcza trwałymi lub nieodwracalnymi (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 listopada 1994 r., sygn. akt III APr 43/94 Legalis 33560). Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 1972 r. sygn. akt II CR 57/72, określenie wysokości zadośćuczynienia powinno być dokonane z uwzględnieniem wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy a m.in. również wieku poszkodowanego i czasu trwania jego cierpienia. Przyznanie zadośćuczynienia nie wymaga zatem w zasadzie oceny rozmiaru szkody związanej z uszczerbkiem na zdrowiu, kosztami wynikłymi z uszkodzenia ciała czy utratą zdolności zarobkowej lub zwiększeniem potrzeb, albo zmniejszeniem widoków na przyszłość; istotne są natomiast okoliczności składające się na pojęcie krzywdy, które nie są tożsame z okolicznościami decydującymi o pogorszeniu sytuacji życiowej lub majątkowej poszkodowanego (wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 r. II UKN 681/98, Legalis 43625). Ponadto w ramach art. 445 §1k.c. Uwzględniane są okoliczności, które składają się na pojęcie krzywdy i jej rozmiar. Stąd posługiwanie się jedynie tabelami procentowego uszczerbku na zdrowiu i stawkami za każdy procent trwałego uszczerbku dla rozstrzygnięcia zasadności roszczenia o zadośćuczynienie i jego wysokości, znajduje jedynie orientacyjnie zastosowanie i nie wyczerpuje oceny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 lutego 1998 r. I ACa 715/97, Legalis 41831). Stopień uszczerbku na zdrowiu nie może być przyjmowany jako jedyna przesłanka ustalenia wysokości zadośćuczynienia - nie można przecież pomijać okresu leczenia, odczuwania dolegliwości fizycznych oraz uczucia krzywdy spowodowanej ułomnością (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 1974 r. sygn. akt II CR 123/74, L. II CR 123/74).

Treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2005 r., sygn. akt I CK 7/05, Legalis 354618 wskazuje, iż na rozmiar krzywdy, a w konsekwencji wysokość zadośćuczynienia, składają się cierpienia fizyczne i psychiczne, których rodzaj, natężenie i czas trwania należy każdorazowo określić w okolicznościach konkretnej sprawy. Mierzenie krzywdy

wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowiłoby niedopuszczalne uproszczenie nieznajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 k.c.

W wyniku doznanego urazu u powódki stwierdzono 2% **trwałego** uszczerbku na zdrowiu, co pozwala na ustalenie, iż zasądzone przez Sąd zadośćuczynienie nie może być uznane za naruszające dyspozycje art. 445 k.c.

W ocenie Sądu zadośćuczynienie w wysokości 8.000 zł., jest kwotą odpowiednią z uwagi na odniesione przez powódkę obrażenia ciała, wiążące się z tym cierpienia fizyczne i doznany uraz psychiczny. Powódka w dacie wypadku miała 46 lat, pomimo wcześniejszych zmian chorobowych, była osobą sprawną, samodzielną, aktywną. Wskutek doznanego urazu była uzależniona od osób trzecich, ich opieki i pomocy. Nie mogła sama zadbać o swoje potrzeby i żyć na swój sposób. Zdecydowanemu pogorszeniu uległa jakość jej życia. Z determinacją poszukiwała podmiotu odpowiedzialnego za wypadek któremu uległa. Była zmuszona kierować szereg pism do podmiotów, które powinny zadbać o należyty stan ciągów pieszych i ich bezpieczeństwo. Jej determinacja wskazuje na odczuwaną przez nią krzywdę i poczucie niepewności w związku z brakiem osób odpowiedzialnych za zaistniałą sytuację. Wybrzuszenie na chodniku, już po wypadku powódki zostało usunięte, pomimo iż wcześniej – według zeznań świadka I. G. i samej powódki istniało już wcześniej, z uwagi na rodzaj nawierzchni wybrzuszenie to było pozornie niewidoczne – na co wskazują zdjęcia. Znajdowało się ono bezpośrednio przed wejściem do centrum handlowego, co nie powinno być mieć miejsca. Świadek I. G. bardzo obrazowo opisała wypadek powódki, jego skutki i przyczyny.

Biegły specjalista z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii stwierdził u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w związku z wypadkiem z dnia 13 października 2014 r. na poziomie 2 %. I chociaż ustalenia co do wysokości tego uszczerbku w sprawie cywilnej o zadośćuczynienie mają jedynie charakter pomocniczy, to z pewnością obrazują skalę i nieodwracalność następstw wypadku dla zdrowia powódki. Na wysokość przyznanego powódce zadośćuczynienia rzutowały okoliczności związane z wpływem wypadku na codzienne funkcjonowanie i jej dotychczasowy sposób życia. Obecnie powódka nadal odczuwa dolegliwości bólowe.

Uwzględniając wszystkie omówione okoliczności faktyczne sprawy rzutujące na wysokość zadośćuczynienia Sąd uznał, że rozmiar krzywdy fizycznej i cierpienia psychicznych, jakich powódka doznała w związku z przedmiotowym wypadkiem był znaczny. Przedstawione okoliczności wskazują na to, że zaistniałe zdarzenie w istotny sposób zaważyło na jej życiu.

Mając na względzie pomocniczy charakter ustalonego przez biegłego procentowego uszczerbku na zdrowiu powódki, wskazać należy że na kwotę ustalonego zadośćuczynienia składa się 6000 zł z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu – 2*3000zł, za każdy procent uszczerbku, kwotę 2000 zł z tytułu bólu i dolegliwości, które były udziałem powódki w związku z doznanym urazem.

Reasumując, Sąd ocenił, że powódce należy się stosowna rekompensata pieniężna. Mierząc wysokość zadośćuczynienia w niniejszej sprawie uznał, że wysokość tej rekompensaty winna przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość majątkową. W ocenie Sądu kwota zadośćuczynienia przyznana powódce jest utrzymana w rozsądnych granicach i nie razi niewspółmiernością, pozwala w znacznym stopniu zatrzeć jej poczucie krzywdy i odczuwane dolegliwości powstałe w związku z wyrządzoną szkodą.

Mając na uwadze powyższe, konkludując, na mocy art. 822 kc w zw. z 415kc, art. 444 §1 i §2 kc i art. 445 §1 kc Sąd orzekł, jak w punkcie I sentencji wyroku, zasądzać od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

W związku z tym, że pozwany pozostawał w zwłoce ze spełnieniem świadczenia (art.476 k.c.), co wiąże się z powstaniem zobowiązania do uiszczenia odsetek ustawowych (art. 481 k.c.), powódka domagała się również ich zasądzenia. W zawisłej sprawie orzekając w przedmiocie odsetek, Sąd miał na uwadze, iż jeżeli dłużnik nie spełnia świadczenia lub spełnia je jedynie częściowo i dochodzi do procesu, dla prawidłowego określenia daty początkowej płatności odsetek konieczne jest ustalenie, w jakiej wysokości zasadne było roszczenie w dacie jego zgłoszenia, która to data jest

najczęściej datą wymagalności roszczenia, co do poszczególnych kwot, w rozumieniu zasad art. 481 § 1 k.c. Powódka domagała się zasądzenia odsetek od kwoty zadośćuczynienia od dnia 12 września 2015 roku do dnia zapłaty – od upływu terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty z dnia 28.08.2015r.

Mając więc na uwadze, że roszczenie powódki o zadośćuczynienie, było co do zasady uzasadnione, Sąd zasądził ustawowe odsetki od zasądzonej kwoty zgodnie z żądaniem powódki, od dnia wymagalności roszczenia – po przedsądowym wezwaniu do zapłaty, bowiem w tej dacie już był utrwalony uszczerbek powódki na zdrowiu i w ocenie Sądu pozwany miał możliwość spełnienia świadczenia na jej rzecz.

Jednocześnie przepis art. 108 §1 kpc nakazuje Sądowi rozstrzygać o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Zgodnie z treścią art. 98 kc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu zalicza się m.in. poniesione przez stronę koszty sądowe i jeśli strona była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika- jego wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w przepisach odrębnych. Dlatego o kosztach postępowania orzeczono zgodnie z powyższymi przepisami obciążając nimi pozwanego zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu.

W myśl przepisu art. 83 ust.2 w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005 r. w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie Sąd orzeka również o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach. Na potrzeby niniejszej sprawy Sąd zlecił biegłemu sądowemu sporządzenie opinii. Koszt wynagrodzenia dla biegłego wyniosły 1704,25 złotych. Część wynagrodzenia dla biegłych została zapłacona z zaliczki uiszczonej przez powódkę w kwocie 1584,25 złotych. Pozostała część w wysokości 120 zł została wypłacona ze środków Skarbu Państwa. Mając na uwadze wynik procesu część wydatków na wynagrodzenie dla biegłych , kwotą tą obciążono pozwanego.

SSR Magdalena Lemańczyk- Lis